

„Seda, mis on Afganistani kui riigi ülesehitamisel oluline ning kellelt ja millist abi te selleks soovite, saab otsustada vaid Afganistani valitsus, rahvusvahelised panustajad on teile siin toetavateks partneriteks,“ ütles president Toomas Hendrik Ilves kohtumisel Afganistani riigipea Hamid Karzaiga.

Eesti esimese riigipeana Afganistani töövisiidile saabunud president Ilvese sõnul ei saa praegu veel rääkida NATO juhitud julgeolekutagamise operatsiooni ajalistest piiridest.

„On võtmetähtsusega, et Afganistani keskvalitsus suudaks järjest enam oma maa erinevaid provintse kontrollida, mis tähendab ka suurema vastutuse võtmist julgeoleku tagamisel ja riigi sisemise elu korraldamisel,“ ütles Eesti riigipea.

„Afganistani kui riigi ülesehitamisel osalemine tähendab vastutustundlikkust nii Afganistani, selle piirkonna kui ka NATO liikmesmaade julgeoleku suhtes ning mõistmist, kuivõrd on see kõik omavahel seotud,“ sõnas president Ilves.

Afganistani riigipea tänas Eestit panuse eest NATO julgeolekujõududesse, kus praegu teenib üle 160 Eesti kaitseväelase, neist enamus ebastabiilses ja vägivaldses Helmandi provintsis.

„Afganistan on piirkonna oluline transiitriik, poliitiline sild Lähis-Ida, Kesk-Aasia ja Lõuna-Aasia vahel,“ kinnitas Eesti riigipea. „Stabiilne Afganistan suurendab julgeolekut mitte ainult oma regioonis, vaid sootuks laiemalt, mõelgem korraks terrorismi, narkokauabanduse ja põgenikevoolust lähtuvatele ohtudele.“

President Ilves tunnustas Afganistani valitsuse jõupingutusi armee- ja politseiüksuste tugevdamisel, et tulevikus alustada vastutuse ülevõtmist NATO juhitud rahvusvahelistelt jõududelt.

„Usaldusväärne valitsus Kabulis ja provintsidest, läbipaistev valitsemine, tugev armee, kindel politsei, üldine majanduslik areng, kohalike sõjapealikute ja narkokaupmeeste võimu kärpimine,

möödukama osa Talibani võitlejate ja valitsusvastaste mässuliste lõimumine Afganistani ühiskonda,“ loetles Eesti riigipea edu eeldusi, lisades: „See kõik näitaks konflikti risttules elavatele ning vägivallast ja hirmust väsinud tavalistele inimestele, et Afganistani valitsus ei ole abstraktne ja nõrk, et Taliban ei tule tagasi, et rahu ja julgeolek Afganistanis on võimalik.“

Presidendid Ilves ja Karzai nõustusid, et Afganistani valitsuse pühendumine ja rahvusvuvaheliste partnerite koostöö paranemine muudab loodetavasti juba lähitulevikus Afganistani elanike elu paremaks, turvalisemaks ja kindlamaks.

Rääkides kahe riigi suhetest, meenutas president Ilves, et detsembris möödub 80 aastat, kui Tallinnas kirjutati alla Eesti ja Afganistani sõpruslepingule, mille järgi kahe maa ja tema kodanike vahel „valitseb puutumatu rahu ja tõsine ja igavene sõprus“.

Meil on võimalus nüüd sellele lepingule sisu anda, sest mõne aasta pärast – kui oleme edukad – ei pruugi ka meie maade kaubandussuhted mõjuda vaid unistusena, sõnas Eesti riigipea.

Tema sõnul soovib Eesti olla Afganistanile liitlaseks sõjalisest valdkonnast sootuks laiemalt: „Eesti üheks keskseks eesmärgiks panustamisel Afganistani ülesehitusse on keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste mõjuvõimu laiendamine.“

Eesti koordineerib Helmandi provintsi tervishoiusüsteemi väljaarendamist, korraldas koolituse Afganistani diplomaatidele Tallinnas, koostöös Afganistani parlamendiga arendab elektroonilise hääletus-, kohaloleku- ja sõnavõtusüsteemi, samuti toetab Kabuli Ülikooli Afganistani Keskuse uue hoone ehitusel ning Afganistani Rahvusarhiivi infomaterjali säilitamisel ja uute raamatute koostamisel.

Koos president Ilvesega on Afganistanis Eesti kaitseväge juhataja kindralleitnant Ants Laaneots, parlamendi riigikaitsekomisjoni esimees Mati Raidma ja kaitseministeeriumi kantsler Riho Terras.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229